

ՀՀ ԿՈՆԱՅՔԻ ՄԱՐԶԻ Ս.ՆԱԶԱՐՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ
ԼԵՇՆԱՏԻՒԹԻ ՄԻՋԱԿԱՐԳ ԴՊՐՈՑԻ
«ՖԻԶԻԿԱ» ԱՌԱՐԿԱՅԻ 2022-2023 ՈՒՍՏԱՐԿԱ
ԹԵՍԱԲԻԿ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ
Խ ԴԱՍԱՐԱՆ

ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ ԻՍԱՅԱԿ

ԹԵՍԱՏԻԿ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ

Ֆիզիկա

10 – րդ դասարան,
շաբաթական 3 ժամ
Տարեկան 102 ժամ

Դասագրի հեղինակ՝ Է. Ղազարյան, Ա. Կիրակոսյան, Գ. Մելիքյան, Ա. Մամյան,
Ա. Մահիյան

Ժամ	Կետ	ԳԻՏԱԿԱՆ ՃԱՆԱՉՈՂՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ (4 ԺԱՄ)
	Նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> ընդայնել սովորողների պատկերացումները ֆիզիկայի ուսումնասիրման առարկայի, մակրո, միկրո և մեզաաշխարհների նյութի և դաշտերի, շարժման և փոխազդեցության մասին, խորացնել զիտեհիքները բնության ուսումնասիրման տեսական և փորձարարական մեթոդների մասին, լուսաբանել «դիտում —> փորձ—>վարկած—օրինաչափություն—>օրենք —>տեսություն—> փորձ» տրամաբանական շրջանային շղթան,
	Վերջնարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> Սովորող պետք է կարողանա տարբերել դիտում, ձորձ, օրինաչափություն, օրենք, տեսություն հասկացությունները բացատրել դաշտի և նյութի տարբերությունը մեկնաբանել աշխարհի տարբեր պատկերները
1	1	§1 <u>Ֆիզիկան որպես բնության մասին հիմնարար գիտություն</u>
2	1	§2 <u>Նյութ և դաշտ: Բնության երևույթները, որպես նյութի և դաշտի շարժում և փոխազդեցություն</u>
3	1	§3 <u>Ֆիզիկական երևույթների ուսումնասիրման փորձարարական և տեսական մեթոդներ</u>
4	1	§4 Մաթեմատիկայի դերը ֆիզիկայում: <u>Աշխարհի ֆիզիկական պատկերը</u>
5	1	Գործնական պարապմունք, խնդիրների լուծում
	Ժամ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԵԽԱՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՐԺՄԱՆ ՄԱՍԻՆ (6 ԺԱՄ)
	Նպատակը	Զնավորել զիտեհիքների համակարգ մեխանիկական շարժման ներկայացման և ուսումնասիրման համար
	Վերջնարդյունքները	<p>Թեմայի նպատակին հասնելու համար սովորող պետք է կարողանա</p> <ul style="list-style-type: none"> ներկայացնել հաշվարկման մարմին, հաշվարկման համակարգ համապատասխան ներկայացման մեջ կոորդինատային և վեկտորական եղանակներով,

			<ul style="list-style-type: none"> ձևակերպել մեխանիկայի հիմնական խնդիրը, տարրերակել տեղափոխություն և մարմնի անցած ձանապարհ հասկացությունները, ներկայացնել նյութական կետ որպես իրական մարմնի մոդել, դասակարգել մեխանիկական շարժումներն ըստ հետազծի տևաքի և շարժման օրենքի բերել օրինակներ, երբ մարմնի առանձին մասերն են դիրքերը փոխում միմյանց նկատմամբ բացատրել մեխանիկական շարժման հարաբերականությունը:
6	1	§ 5	<u>Մեխանիկական շարժում: Մեխանիկայի հիմնական խնդիրը:</u>
7		§ 6	<u>Հաշվարկման մարմին: Հաշվարկման համակարգ, Մարմնի դիրքը տարածության մեջ.</u>
8	1	§ 7	<u>Գործողություններ լինութորներով</u>
9	1		<u>Խնդիրների լուծում</u>
10	1	§ 8	<u>Հառավիղ – վեկտոր: Հետազիծ: Ճանապարհ</u>
11	1	§ 9	<u>Տեղափոխություն: Շարժման օրենք: Շարժումների դասակարգումը ըստ հետազծի ձևի և լույն շարժման օրենքի:</u>
12	1	§ 10	<u>Լույթական էլեկտրական շարժում: Պտտական շարժում</u>
13	1		<u>Խնդիրների լուծում</u>
			ՈՒՂՂԱԳԻԾ ՀԱՎԱՍԱՐԱՎԱՓ ՇԱՐԺՈՒՄ (5 ԺԱՄ)
	Նպատակը		Զարգացնել իրական կյանքում հանդիպող ուղղագիծ հավասարաչափ շարժումները մոդելավորելու և ուսումնասիրելու կարողություններ:
	Վերջնարդունքները		<p>Սովորություն և կարողանա</p> <ul style="list-style-type: none"> տարրերակել արագություն և ճանապարհային արագություն համեմատությունները, ստեմանել ուղղագիծ հավասարաչափ շարժման արագությունը և ճանապարհային արագությունը, ներկայացնել ուղղագիծ հավասարաչափ շարժման հավասարումը և օրենքը վեկտորական և կոորդինատային եղանակով, ներկայացնել ուղղագիծ հավասարաչափ շարժումը բնութագրող մեծությունների ժամանակից կախվածության գրաֆիկները, ներկայացնել ուղղագիծ հավասարաչափ շարժման մասին իր ունեցած գնակի իրենը փորձարարեան, որակական և հաշվարկային խնդիրներ լուծելու համար, հաշվարել մարմնի արագությունը, դիրքը, տեղափոխությունը միաժամ երկառակամբ հավասարաչափ շարժվող մի համակարգից մյուսից տվյալներից:

14	1	§ 11,	<u>Ուղագիծ հավասարաշափ շարժում Արագություն:</u> Մեխանիկայի հիմնական խնդրի լուծումն ուղղագիծ հավասարաշափ շարժման դեպքում:
15	1	§ 12	<u>Ուղղագիծ հավասարաշափ շարժվող մարմնի տեղափոխության, կոռորդինատի և արագության գրաֆիկները</u>
16	1	§ 13	<u>Շարժման դադարի հարաբերականություն:</u> Արագությունների և տեղափոխությունների գումարումը: <u>Հարաբերական արագություն</u>
17	1		Խնդիրների լուծում
18	1		Լարուատոր աշխատանք 1
19	1		Խնդիրների լուծում
20	1		Թեմատիկ գրավոր աշխատանք 1
			ՈՒՂՂԱԳԻԾ ԱՆՀԱՎԱՍԱՐԱՉԱՓ ՇԱՐԺՈՒՄ (4 ԺԱՄ)
	Նպատակը		Զարգացնել իրական կյանքում հանդիպող ուղղագիծ հավասարաշափ փոփոխական շարժումները մոդելավորելու և ուսումնասիրելու կարողություններ:
Վերջնարդյունքները			<p>Սովորող պետք է կարողանա</p> <ul style="list-style-type: none"> • տարրերել հավասարաշափ և անհավասարաշափ շարժումները, • սահմանել ուղղագիծ անհավասարաշափ շարժումը և բերել օրինակներ, • սահմանել անհավասարաշափ շարժման միջին և ակնթարթային արագությունները, • համեմատել միջին արագությունը ակնթարթային արագության զաղախարի հետ, • տարրերել միջին արագությունը միջին ճանապարհային արագությունից, • որոշել շարժման միջին արագությունը և միջին ճանապարհային արագությունը, • սահմանել ուղղագիծ հավասարաշափ փոփոխական շարժումը, • բացատրել հավասարաշափ փոփոխական շարժման արագացման ֆիզիկական իմաստը, • կառուցել ուղղագիծ հավասարաշափ փոփոխական շարժման արագության գրաֆիկը և գրաֆիկի միջոցով որոշել մարմնի տեղափոխության մոդուլը: • ներկայացնել միջին արագությունը որպես սկզբական և վերջնական արագությունների միջին թվարանական: • օգտագործել ուղղագիծ հավասարաշափ փոփոխական շարժման հիմնական հավասարումները տարրեր խնդիրներ լուծելու համար:
21	1	§14	<u>Անհավասարաչափ շարժում:</u> Անհավասարաշափ շարժման միջին և ակնթարթային արագություններ:

22	1	§15	<u>Հավասարաշափ փոփոխական շարժում: Արագացում</u>
23	1	§16	<u>Հավասարաշափ արագացող շարժման հիմնական հավասարումները:</u> <u>Շարժման զրաֆիկական պատկերում:</u>
24	1	§17	<u>Մարմինների ազատ անկումը: Ազատ անկման արագացում</u>
25	1	§18	<u>Լարորատոր աշխատանք2</u>
26	1		<u>Խնդիրների լուծում</u>
			ԿՈՐԱԳԻԾ ՇԱՐԺՈՒՄ: ՀԱՎԱՍԱՐԱՉԱՓ ՇՐՋԱՆԱԳԾԱՅԻՆ ՇԱՐԺՈՒՄ (5 ԺԱՄ)
	<u>Նպատակը</u>		Զարգացնել բնության մեջ և առօրյա կյանքում հանդիպող հավասարաշափ պտտական շարժումները մոդելավորելու և ուսումնասիրելու կարողություններ:
	<u>Վերջնարդունքները</u>		<p>Սովորող պետք է կարողանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • ներկայացնել կորագիծ շարժման դեպքում ակնթարթային արագության ֆիզիկական իմաստը և մեկնաբանել ուղղությունը, • դասակարգել կորագիծ շարժումները ըստ ձանապարհային արագության, • սահմանել զծային և անկյունային արագություն, կենտրոնաձիգ արագուցում, պարբերություն և հաճախություն մեծությունները և ներկայացնել նրանց միջև եղած կապերը, • ուժել կորագիծ շարժման վերաբերյալ որակական և հաշվարկային խնդիրներ՝ օգտագործելով ստացած բանաձևերը:
27	1	§19,	<u>Արագությունը և արագուցումը կորագիծ շարժման դեպքում: Կորագիծ հավասարաչափ շարժում</u>
28	1	§20	<u>Հավասարաշափ շրջանագծային շարժում</u>
29	1	§21	<u>Կորագիծ հավասարաշափ արագացող շարժում: Հորիզոնական ուղղությունը նետված մարմնի շարժումը</u>
30	1	§22	<u>Հորիզոնի նկատմամբ անկյան տակ նետված մարմնի շարժումը</u>
31	1		<u>Խնդիրների լուծում</u>
32		§23	<u>Լարորատոր աշխատանք3</u>
33	1		<u>Թեմանիկ զրավոր աշխատանք2</u>
			ԳԻՏԱՍՄԵԿԱՅԻ ՀԲՄՈՒԽԵՐԵՐԸ (8 ԺԱՄ)

	Նպատակը		Զարգացնել Նյուտոնի երեք օրենքների միջոցով բնության երևույթները և օրինաչափությունները բացահայտելու, վարկածներ առաջադրելու, դրանք համապատասխան հաշվարկներով հաստատելու և առօրյա իրավիճակներում կողմնորոշվելու հմտություններ:
	Վերջնարդունքները		<ul style="list-style-type: none"> • Սովորող պետք է կարողանա՝ • օրինակներով հիմնավորել, որ եթե մարմնի վրա այլ մարմիններ չեն ազդում կամ դրանց ազդեցությունները համակշռում են, ապա մարմինը մնում է դադարի վիճակում կամ կատարում է ուղղագիծ հավասարաչափ շարժում, • բացատրել իներտություն հասկացությունը, • բերել առօրյա կյանքում հանդիպող իներցիայի դրսուրման օրինակներ, • ձևակերպել Նյուտոնի առաջին օրենքը, • ներկայացնել, թե որ համակարգն է կոչվում իներցիալ, հիմնավորել, որ Երկրի հետ կապված հաշվարկման համակարգը մեծ ճշտությամբ կարելի է համարել իներցիալ, • ներկայացնել մարմնի զանգվածը որպես իներտության չափ, • օրինակներով լուսաբանել, որ մարմնի արագացման պատճառն ուժն է, • փորձով հիմնավորել, որ մարմնի արագացումն ուղիղ համեմատական է նրա վրա ազդող համազոր ուժին և հակադարձ համեմատական է նրա զանգվածին • ձևակերպել Նյուտոնի երկրորդ օրենքը, • ձևակերպել Նյուտոնի երրորդ օրենքը, լուսաբանել այն կոնկրետ օրինակներով, • լուծել խնդիրներ՝ կիրառելով Նյուտոնի օրենքները • ներկայացնել Նյուտոնի օրենքների կիրառելիության սահմանները:
34	1	§24	<u>Նյուտոնի առաջին օրենքը: Հաշվարկման իներցիալ համակարգեր</u>
35	1	§25	<u>Զանգված: Զանգվածը որպես իներտության չափ Խնդիրների լուծում</u>
36	1	§26	<u>Ուժ: Ուժերի համազոր: Մարմնի հավասարակշռություն: Համասարկշռության առաջին պայմանը:ք</u>
37			Լարորատոր աշխատանք3
38	1	§27	<u>Նյուտոնի երկրորդ օրենքը: Մարմնի շարժումը մի քանի ուժերի ազդեցությամբ</u>
39	1	§28	<u>Նյուտոնի երրորդ օրենքը</u>
40	1		<u>Խնդիրների լուծում</u>

41	1		Թեմատիկ աշխատանք 3
42	1		Խնդիրների լուծում Նյուտոնի օրենքների վերաբերյալ
43	1		Կիսամյակային գրավոր աշխատանք
44	1		Կիսամյակային աշխատանքի ամփոփում
45	1		Ամփոփում
			ԲՆՈՒԹՅԱՆ ՈՒԺԵՐԸ
	Նպատակը		Ամրապնդել և խորացնել փոխազդեցությունների և ուժերի մասին գիտելիքները, գարզացնել դրանց միջոցով շարժումները ուսումնասիրելու և խնդիրներ լուծելու հմտությունները:
	Վերջնարդությունները		<p>Առյուղություն է կարողանալ՝</p> <ul style="list-style-type: none"> առարկաներում ընուժյան մեջ հանդիպող չորս փոխազդեցությունները (գրավություն, էլեկտրամագնիսական, ուժեղ, թույլ), թվարկել դեֆորմացիայի տեսակները և բերել օրինակներ, սահմանել Հուկի օրենքը՝ հաշվի առնելով զապանակի կոշտության կախումը նյութի տեսակից և չափերից, սահմանել ախեղերական ձգողության օրենքը, ներկայացնել ցրությունների հաստատումի ֆիզիկական իմաստը, կիրառել տիեզերական ձգողության օրենքը գնդաձև մարմինների մոխտողելքության ուժը որոշելու համար, հաշվել ազգայի անկախության արժեքը երկրամերձ անկրաքանչ և երկրի մակերևույթից Հ քարձրության վրա, որոշել մարմինի կշիռը արագացումով դեպի վեր կամ վար շարժվող հաշվարկման համակարգում, նկարագրել անկշոռութուն երևույթը, առարկաներում դադարի և սահրի շփումները, հաշվարկել դրանց արժեքները, կամուրջ և մեկնարանել շփման ուժի քաշող ուժից կախումն առանձինություն գրաֆիկը:
46	1	§29	Մարմինի դեֆորմացիա: Առաձգականության ուժ: Հուկի օրենքը: Կոշտություն
47	1	§30	Խնդիրների լուծում:
48	1	§31,	Գրամինացիոն փոխազդեցություն: Տիեզերական ձգողության օրենքը: Գրամինացիոն հաստատում:
49	1	§32,	Ծննդուրքական ազգային արագացում

50	1		Խնդիրների լուծում
51	1	§34,	Սարմանի կշիռ: Արագացմամբ շարժվող մարմնի կշիռը: Անկշռություն:
52	1	§35,	Եների արհեստական արքանյակներ: Առաջին տիեզերական սրբազնություն
53	1	§36	Շիմոն ուժեր: Խարսդի շփման ուժ: Սահրի շփում:
54	1	§36	Շիմոն գործադրություն: Խիմսդրության ուժ
55	1	§37	Էսքրիպտ աշխատանք4 ԱՏԱՏԵՐՎԱԾ
Նպատակը			Ամրապնյել և խորացնել մարմնի հավասարակշռության մասին գիտելիքները, զարգացնել դրանց միջոցով համակարգի հավասարակշռության կայունությունը ուսումնասիրելու, խնդիրներ լուծելու և առօրյա հյաներում դրանք կիրառելու հմտություններ:
Վերջնարդյունքները			<p>Առիրուրող պետք է կարողանա՞լ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Եներկարագույն մարմնի հավասարակշռության պայմանները և բերել օրինակներ, • Եներկարագույն մոմենտը որպես ուժի պտտական ազդեցության բարեկարգության չափ, սահմանել ուժի բազուկը, պատկերել բազուկը գծագրի միջոցում: • Եներկարագույն մոմենտը ուժի համար անհրաժեշտ է, որ ազդը ուժերի գումարը և դրանց մոմենտների հանրահամկական գումարները համապատասխան լինեն գրոյի, • Եներկարագույն մոմենտների կանոնը հավասարակշռության պայմանները որոշելու համար • Եներկարագույն յօնկի և ձախարակների աշխատանքի օրինացածությունները մոմենտների կանոնի օգնությամբ, • Ասկանիական համակարգի գանգվածի կենտրոն և ծանրության կենտրոն համապատասխան բարձրացնելու և բացարձել թե որտեղ են գտնվում պարզ նորմանախնդիրները համար մարմինների գանգվածների գեներատունները, • Որոշել համակարգի գանգվածների կենտրոնի կոռորդինատները նրա բառկերության մասերի կոռորդինատների միջոցով, • Գործարքություն մարմինների հավասարակշռությունը ըստ կառուկանական հայտանիշի, համակարգի կայունությունը հիմնավորել նորման գործող ուժերի և էներգիայի տեսակետից:
56	1	§42,	Ուժության մասին էնսպեկտորական-բակշռություն: Հավասարակշռության սրբազնությունը մուտքագրությունը

57	1	§43,	<u>Ուժի բազուկ, ուժի մուտենտ: Մոմենտների կանոնը</u>
58	1	§46	Լարորատոր աշխատանք5
59	1	§47,	<u>Զանգվածների կենտրոն: Ծանրության կենտրոն:</u>
60	1	§48	<u>Հավասարակշռության տեսակները</u>
61	1		Խնդիրների լուծում
62	1	§49	Լարորատոր աշխատանք6
63	1		Թեմատիկ գրավոր աշխատանք 4
64	1		Թեմատիկ գրավոր աշխատանքի արդյունքների վերլուծություն
	Ժամ	Կետ	ՊԱՇՎԱՐԱՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐԸ ՄԵԽԱՆԻԿԱՅՈՒՄ
	Նպատակը		<ul style="list-style-type: none"> Խորացնեն գիտելիքները մեխանիզմների կատարած մեխանիկական աշխատանքի, հղորության և ՕԳԳ-ի հաշվարկման վերաբերյալ: Զարգացնեն առօրյա կյանքում համապատասխան հղորությանմբ մեխանիկական բնորոշությունները ընտրելու և ըստ նպատակի օգտագործելու հմտությունները: Խորացնեն գիտելիքները կինետիկ և պոտենցիալ էներգիաների մեջբերյալ: Կարողանան կիրառել էներգիայի պահպանման օրերը առօրյա խնդիրներ լուծելու ժամանակ:
	Վերջնարդյունքները		<ul style="list-style-type: none"> Սովորող սենյակ է կարողանա մեխանիկական մարմնի վրա ազդող հաստատուն ուժի կատարած աշխատանքի մեծության կախվածությունը այդ ուժի և դրա առեցությանը մարմնի կատարած տեղափոխության վեկտորների կազմած անկյունից, Ելիրուել աշխատանքի բանաձևի երկրաչափական մեխանիկանուրունը զծային օրենքով փոփոխվող ուժի աշխատանքը հարցվելիս, Որոշել ծննդության և առաջականության ուժերի կատարած աշխատանքները, Խափերակել պոտենցիալային և ոչ պոտենցիալային ուժերը, բերել օրինակները, Ջույց տայ, որ սուսենցիալային ուժերի աշխատանքը կախված չէ հեռազնի ձևից, Ներկայացնել հղորության, ուժի և արագության միջև առկա կապը, որը կապված է օրինակներ, Շրջապատճեն մեխանիկական էներգիայի պահպանման օրենքը պարզեցնելու վերլուծելիս Շրջապատճեն մեխանիկական աշխատանքի, հղորության և շահութանը ՕԳԳ-ի էներգիայի պահպանման վերաբերյալ մեխանիկական մեխանիզմների աշխատանքը մեխանիկայի ուսկի

			կանոնի տեսանյունից:
65	1	§50,	<u>Մեխանիկական աշխատանք:</u>
66		§51	<u>Ծանրության ուժի աշխատանք</u>
67	1	§ 52,	<u>Առաձգականության ուժի աշխատանքը աշխատանքը:</u>
68		§ 53	<u>Պոտենցիալային ուժեր: Շփման ուժի աշխատանքը</u>
69	1		<u>Խնդիրների լուծում</u>
70	1	§54,	<u>Էներգիա և աշխատանք: Կիսետիկ էներգիա, կիսետիկ էներգիայի թեորեմ:</u>
71		§55	<u>Պոտենցիալ էներգիա: Պոտենցիալ էներգիայի թեորեմ:</u>
72	1	§56	<u>Լրիվ մեխանիկական էներգիա: Լրիվ մեխանիկական էներգիայի պահպանությունը:</u>
73		§ 57	<u>Հզորություն: ՕԳԳ</u>
74	1		<u>Խնդիրների լուծում</u>
75	1		<u>Խնդիրների լուծում</u>
Ժամ	Կետ		ԲՄՊՈՒՄԱ: ԲՄՊՈՒՄԻ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ՕՐԵՆՔԸ (6 ԺԱՄ)
Նպատակը			<ul style="list-style-type: none"> • Խորացնել զիտելիքները իմպուլսի, իմպուլսի պահպանման օրենքի մասին • Զարգացնել առօրյա կյանքում դրանք ըստ նպատակի օգնություններ
Վերջնարդունքները			<p>Առվորող պետք է կարողանա</p> <ul style="list-style-type: none"> • բացահայտել ուժի իմպուլսի ֆիզիկական իմաստը և հիմնավորել որ ուժի ազգեցությունը պայմանավորված է նաև նրա ազդեցության տևողությունից. • ասիմետրիկ մարմնի իմպուլսը, հիմնավորել իմպուլսի փոփոխության և մարմնի վրա ազդող ուժի իմպուլսի համապարփակությունը, • ձևակերպել իմպուլսի պահպանման օրենքը մարմինների վակ համակարգի համար, • բացատրել ռեակտիվ շարժման օրինաչափությունները՝ հիմնվելով իմպուլսի պահպանման օրենքի վրա:
76	1	§60	<u>Մարմինի իմպուլս: Ուժի իմպուլս:</u>
77	1	§61,	<u>Իմպուլսի պահպանման օրենք:</u>
78	1	§ 62	<u>Ռեակտիվ շարժում</u>

93	1	§76	<u>Զայնային ալիքնոր: Զայնի արագություն:</u>
94	1	§76	<u>Զայնի ուժգնություն, տոնի բարձրություն: Ենթաձայն և անդրածական:</u>
95	1		<u>Խնդիրների լուծում</u>
96	1		<u>Նախապատրաստում կիսամյակային աշխատանքի</u>
97	1		<u>Խնդիրների լուծում</u>
98	1		<u>Կիսամյակային գրավոր աշխատանք</u>
99	1		<u>Ամփոփում</u>
100	1		<u>Խնդիրների լուծում</u>
101	1		<u>Խնդիրների լուծում</u>
102	1.		<u>Խնդիրների լուծում</u>